

paa vore Forhold, der ere saa vidt forskjellige fra de franske, men der findes dog foruden den almindelige Tanke, som ligger til Grund for Loven, i denne Lov forskjellige Momenter, som vi ialtsald med tilbørlig Hensyntagen til de noget afvigende Forhold, hvorunder vi leve, have troet at kunne tage Hensyn til ved det foreliggende Lovforslag. — Selv paa vort eget Lovgivningsomraade ere vi jo egentlig allerede gaade ind paa den Tanke at give almindelige Regler for Anlæg af denne Natur. Vi have to Love, som omhandle Anlæg af Sporveie her i Landet. Loven af 23de Januar 1862 giver Indenrigsministeren Bemyndigelse til paa visse Betingelser at tillade Anlæg af Sporveie paa Landeveie og paa Kjøbstadgrund, naar de betjenes af Hestekraft, og denne Lov er ved Loven af 20de Februar 1875 bleven udvidet til, at Indenrigsministeriet kan give Koncession paa Anlæg af deslige Sporveie, der drives med Dampkraft. Herved ere vi altsaa komne ind paa endel af det Omraade, som denne Lov beskæftiger sig med. Det er saaledes erkjendt ogsaa af vor egen Lovgivning, at Anlæg af denne rent lokale Interesse ikke i hvert givet Tilfælde bør være Gjenstand for Lovgivningsmagtens Virksomhed, men at det maa overlades til Administrationen at ordne det paa den mest hensigtsmæssige Maade. Der er altsaa allerede i vor nuværende Lovgivning en Bemyndigelse for Indenrigsministeriet til at tillade Dampsporveie, som gaa paa almindelige Landeveie og paa Kjøbstadgrund, selv udenfor almindelige Landeveie, og det, som dette Lovforslag saaledes væsentlig omhandler, er Anlægget af, hvad jeg maaste kan kalde Frilands Sporveie, Sporveie, som gaa udenfor de almindelige Landeveie, og hvortil der altsaa fordres Expropriation. Man kan spørge: Sa, hvad er Jernbaner af lokal Interesse? Dette er selvfølgelig i det enkelte Tilfælde fuldkommen en Skønssag, og det er vor Overbevisning, at Ingen kan sælde dette Skjøn bedre end Administrationen. Det maa være Regjeringen, der har at afgjøre, hvorvidt et Anlæg, der maatte blive Tale om, maa siges at være af ren lokal Interesse, at være af saa liden Almeninteresse, at der for Staten ialtsald ikke kan være Anledning til at tage Sagens Gennemførelse i sin Haand. Jeg antager ikke — og Forslagsstillerne antage det ikke — at en saadan Bemyndigelse paa nogen Maade kunde være generende for den høitagtede Regjering, thi den ubeluffer jo aldeles ikke i det givne Tilfælde Regjeringen fra at finde, at et Anlæg, selv om det maatte erkjendes at være af lokal Natur, dog har en saa seregen Bestaenhed, at det ikke hensigtsmæssigt bør fremmes indenfor den Ramme, det foreliggende Lovforslag har draget. Skulde saadanne Tilfælde, hvad jeg dog antager ikke blive

hyppige, maae, staar det selvfølgelig, uagtet en saadan Lov maatte blive vedtagen, den høitagtede Regjering frit for at fremkomme med et særligt Lovforslag om et saadant Anlæg og forsaavidt man kunde sige, at de lokale Interesser maaste i de enkelte Tilfælde kunde finde sig brydholdne ved saaledes at være henviste til Regjeringens Afgjørelse om, hvorvidt et Anlæg skulde tilstedes eller ikke og Vilkaarene derfor, saa ubeluffer jo selv en Lov af den Bestaenhed som den foreliggende ikke at gaa den samme Vej, som hidtil ofte har været benyttet, nemlig det private Initiativ her i Rigsdagen. Naar jeg efter disse almindelige Bemærkninger, som jeg har anset for nødvendige for at retfærdiggjøre eller begrunde Anledningen til, at vi ere fremkomme med dette Lovforslag, gaar over til dets enkelte Bestemmelser, saa vil jeg gjøre en almindelig Bemærkning om det Princip, hvorpaa det foreliggende Lovforslag hviler. Det er vor Tro, at, naar man skal til at udføre Anlæg af ren lokal Interesse, maa det være Opgaven at stille disse lokale Interesser saa frit, som det paa nogen Maade er muligt, at lade dem i det videst mulige Omfang komme til Fyldestgjørelse og altsaa i Henseende til de forskjellige Bestemmelser, som træffes i dette Dilemma, at lade de lokale Myndigheder faae en saa vidtstrakt Besjælf, som er mulig, uden at frænte mere almindelige Interesser. Det er derfor efter § 2 Forslagsstillerens Mening, at de lokale Myndigheders Udtalelser og Ønsker i Henseende til Retningslinien bør foreligge, og at der bør tages det størst mulige Hensyn til disse Ønsker. Selvfølgelig kan der jo, som vi have et temmelig friskt Exempel paa, selv blandt de kommunale Myndigheder være delte Meninger om en Banes bedste Retning, og det er da en Selvfølge, at hvor et saadant Tilfælde foreligger, bør ingen Anden have den afgjørende Stemme end Regjeringen. Fremdeles anse vi det for at være af stor Betydning for den bedst mulige Betjening af de lokale Interesser, som ere knyttede til et saadant Anlæg, at Driften af Banen bliver saa fri, som det paa nogen Maade lader sig gjøre, at der altsaa gives den størst mulige Frihed i Henseende til Fastsættelsen af Tægt og i Henseende til Fartplan. Jeg kommer senere, naar der overfor disse Anlæg bliver Tale om Statens Ret, til at omtale, at dette dog ikke kan forstås ganske uden Indskrænkning. I denne Henseende tillader jeg mig at henvise til Lovforslagets § 12, som gaar ud fra den Forudsætning, at vel Fastsættelsen af en Maximaltægt skal være overladt til Regjeringen, men at iøvrigt Tægten maa kunne afpasses efter de lokale Ønsker og Trang, og at endvidere Fartplanen naar undtages et enkelt Tog, som vil have Betydning for Staten som